

PATTONOVA

3. ARMÁDA VE VÁLCE

GEORGE FORTY

Obsluha osmipalcového děla ostřeluje německá obranná postavení na perimetru Brestu, druhého největšího námořního přístavu ve Francii. Přestože brilantní průnik svazků 3. armády napříč Bretaní protivníka zcela zaskočil, posádka Brestu kladla houževnatý odpor a udržela se až do poloviny září.

PATTONOVA 3. ARMÁDA VE VÁLCE

GEORGE FORTY

GRADA PUBLISHING

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

George Forty

Pattonova 3. armáda ve válce

Vydala Grada Publishing, a.s.,
U Průhonu 22, Praha 7,
obchod@grada.cz, www.grada.cz,
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 5851. publikaci

Odpovědná redaktorka Danuše Martinová
Přeložil Vladimír Pilát

Sazba Q point, Praha
Počet stran 224
První vydání, Praha 2015
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Knihy byla přeložena z originálu **Pattons' s Third Army at War**
vydaného nakladatelstvem CASEMATE PUBLISHERS v roce 2015
© 2015 Forty Editorial Services Ltd, Northcliffe, El Monte Close,
Teignmouth, Devon TQ14 8NB, UK

Czech language translation © Grada Publishing, a.s., 2015

*Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být
ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými
známkami příslušných vlastníků.*

ISBN 978-80-247-5542-7 (tištěná verze)
ISBN 978-80-247-9739-7 (elektronická verze ve formátu PDF)
ISBN 978-80-247-9740-3 (elektronická verze ve formátu ePub)

Věnováno vojákům Třetí armády Spojených států
a jejich skvělému veliteli, generálu G. S. Pattonovi Jr.,
kteří došli dál a rychleji než jakákoli jiná armáda
v dějinách vojenství.

*„No words the saga full to tell,
No voice the victory song to sing,
No pen the epic to inscribe,
No chisel, brush...*

*The giant deeds achieved
In answer to the nation's need,
Mirrored, stand but part revealed
Like sun, its form, the hue of it
Which man may aptly duplicate
But for its heat goes to the sun,
Sole vivid master.*

*Thus unfolds the tale,
Reflections feeble, thin
Attenuated images
Remotely kin to gallant sons,
Living and dead, whose valiant strides
Outstrip all power to describe;
Model's meager replica,
Faint, unfully sung,
In wonder framed,
With pride retold. “**

* Citováno dle: *We Ripened Fast! The unofficial history
of the Seventy-Sixth Infantry Division* a publikováno
s laskavým svolením Výboru asociace důstojníků
76. pěší divize.

OBSAH

ČASOVÁ OSA	8	Pevnost Mety	115
		Ofenziva pokračuje – perfektní tankový útok	120
		Útok	124
PŘEDMLUVA GENERÁLA V.V. BRUCE C. CLARKEHO	12	Přibíti k zemi	124
		Útok pěchoty	126
ÚVOD	14	Patová situace v Singlingu	132
Rukávový odznak	16	Singling vyčištěn od nepřítele	135
Krycí označení	16		
Organizace armády	18	7 Život v Evropě	138
XIX. velitelství taktického letectva	21	Obrazová dokumentace	138
		Sřecha nad hlavou	138
1 YANKEEOVÉ PŘICHÁZEJÍ	26	Armáda bojuje podle stavu svého žaludku	142
Sbohem, Ameriko	26	Pošta z domova	144
Velitelství 3. armády přijíždí do Anglie	29	Různé jiné požitky	144
Přípravy na operaci „Overlord“	34	Činnost USO	145
Knutsfordský incident	36	Důstojníkům nepřístupno!	147
Na pochodu	36		
Přesun do Francie	38	8 BITVA V ARDENÁCH	152
Patton přichází	40	Fronta duchů	152
		Jestliže přichází Georgie, pak to dokážeme	154
2 PRŮLOM!	42	Modlitba za příznivé počasí	154
Třetí armáda prohlášena za schopnou operačního nasazení	44	Záchránná mise 4. obrněné divize	157
Průlom	44	Jako první do Bastogne	165
3 PATTON	52	9 PŘES RÝN	174
Hrdina nebo klaun?	52	Nová ofenziva	174
Patton jako člověk	52	Překročení Rýna	189
		4. obrněná	192
		Darmstadt	195
4 GEORGIEHO CHLAPCI	68		
Pattonovi pobočníci	68	10 POSLEDNÍ ZÁTAH	196
Nejdůležitější štábní důstojníci na velitelství		Výpad do Hammelburgu	196
3. armády	72	Německo v posledním tažení	202
Sbory a jejich velitelé	75	Válečná kořist	203
Velitelé a zástupci velitelů divizí	78	Pochody smrti a tábory smrti	205
		Konec války	206
5 TRYSKEM NAPŘÍČ FRANCIÍ	80	Okupace a Pattonovy problémy	210
Srpnové operace	80	Patton předává velení	213
Osvobození Paříže	83		
Útok obrněných jednotek na Troyes	91	11 PATTONOVA SMRT A JEHO ODKAZ	214
Logistika	100		
		BIBLIOGRAFIE	220
6 BLÁTO A KREV V SÁRSKU	104		
Předmostí u Nancy	104	PODĚKOVÁNÍ	221
Toto se skutečně stalo	105		
Postup je zastaven	113	REJSTŘÍK	222

ZKRATKY POUŽITÉ V ORIGINÁLE KNIHY

2e DB	Deuxième Division Blindée (French 2nd Armd Div)	HHB/C	HQ and HQ Bty/Co
2TAF	2nd Tactical Air Force	Inf	infantry
A/37th Tk Bn	Co A, 37th Tank Battalion	I&R	intelligence and reconnaissance
AA/AAA	anti-aircraft (artillery)	LAA	light anti-aircraft
AB	airborne	LAD	light aid detachment
Abt	<i>Abteilung</i> = section; detachment; department: battalion	LD	line of departure
ACV	armored command vehicle	LO	liaison officer
ADS	advanced dressing station	MDS	mobile dressing station
AFV	armored fighting vehicle	Mecz	mechanized
AIB	Armored Infantry Battalion	Med	Medical
AP	armor-piercing	med	medium
Armd	armored	Mot	motorized
ASF	Army Service Forces (Engineers, Signal Corps, Ordnance Department, Quartermaster Corps, Chemical Corps, Medical Corps, Transportation Corps)	MP	Military Police(man)
		OB West	<i>Oberbefehlshaber West</i> = C-in-C West
		OC	officer commanding
		OKH	<i>Oberkommando des Heeres</i> = German Army High Command
		OP	observation post
Atach	attachment	OR	other rank
ATk	anti-tank	ord	ordnance
BC	battery commander	pdr	pounder
Bde	brigade	PIR	parachute infantry regiment
Bn	battalion	Pl	platoon
Bty	battery	PLUTO	pipeline under the ocean
CCA/B/R	Combat Command A/B/Reserve	PoW	prisoner of war
CG	commanding general	PzGr	<i>Panzergrenadier</i> = armored infantry
Co	company	RAP	regimental aid post
ComZ	Communications Zone = the rear part of theater of operations (behind but contiguous to the combat zone)	RCC	Régiment de Chars de Combat = Tk Regt
		SCR	Signal Corps radio
		SHAEF	Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force
CoS	chief of staff	SHQ	Sqn HQ
CP	command post	SP	self-propelled
CS	close support	Sqn	squadron
Det	Detachment	sPzAbt	<i>Schwere Panzer-Abteilung</i> = heavy tank detachment
Div	division	(S/M/T/) Sgt	(Staff/Master/Technical/) Sergeant
DSC	Distinguished Service Cross	Stp	<i>Stützpunkt</i> = strongpoint
ECB	Engineer Combat Battalion	StuG	<i>Sturmgeschütz</i> = assault gun
ETO	European Theater of Operations	SV (C)	service (Command)
FA	field artillery	TAC	Tactical Air Command
Fd	field	TCC	Transport Combat Command
FFI	<i>Forces Françaises de l'Interieur</i> = French Insurgent Forces	TF	Task Force
FJR	<i>Fallschirmjäger</i> = paratrooper	Tp	troop
Flak	<i>Flugzeugabwehrkanone</i> = AAA	USAAF	US Army Air Force
FOO	forward observation officer	VGR	<i>Volksgrrenadier</i> = late war German infantry unit
G/PIR	Glider/Parachute Infantry Regiment		
HE	high explosive		

Pattonův Cadillac lze spatřit v Muzeu generála George Pattona v ROTC (Reserve Officers' Training Camp – Výcvikové středisko pro důstojníky v záloze) kadetky ve Fort Knoxu, KY. Limuzína Cadillac série 75 z roku 1938 byla po tragické dopravní nehodě restaurována s použitím čelní partie Cadillacu z roku 1939. Původní motor byl nahrazen pohonnou jednotkou z lehkého tanku M5 Stuart. V takto restaurované podobě se vůz v roce 1949 vrátil do Fort Knoxu.

ČASOVÁ OSA

Duben 1944

- 9.–16. Velitelství 3. armády se přepravuje do Anglie.
- 25. Knutsfordský incident.

Červenec 1944

- 5. *Lucky Forward* (Pattonovo velitelské stanoviště) se přesunuje ze Southamptonu do Francie.
- 6. Patton a jeho náčelník štábu Hugh Gaffey opouštějí v 10.25 Anglii a míří do Francie.
- 28. Bradley nařizuje Pattonovi, aby převzal velení všem jednotkám v operačním pásmu VIII. sboru.

Srpen 1944

- 1. Třetí armáda prohlášena ve 12.00 za schopnou operačního nasazení. Jejím velení podléhají čtyři sbory – VIII. (Middleton), XV. (Haislip), XX. (Walker) a XII. (Cook).
- 2. *Lucky Forward* se přemísťuje do Beauchamps, 11 mil severně od Avranches.
- 3. Je dobyt Rennes.
- 5. XV. sbor obsazuje Mayenne.
- 6. *Lucky Forward* je bombardováno, útok se však obešel beze ztrát na životech.
- 7. VIII. sbor dosahuje oblasti St. Malo, čelo XV. sboru se nachází jen 12 mil od Le Mans.
- 8. *Lucky Forward* se přesunuje do Poilley (8 mil severozápadně od Fougères).
- 10. Angers je dobyt a Le Mans vyčištěno od nepřítele, s výjimkou citadely, která padne až 17. srpna.
- 12. XII. sbor zasahuje do boje jihovýchodně od Le Mans s úkolem přikrýt jižní křídlo. Pattonovo předsunuté velitelství dosahuje Saint-Ouën-des-Toits (7 mil severozápadně od Lavalu).
- 12.–21. Bitva o koridor Falaise – Argentan.
- 14. *Lucky Forward* se přemísťuje do La Bazoge (10 mil severně od Le Mans).
- 15. SHAEF učinilo prohlášení pro tisk, v němž oznámilo, že 3. armáda pod Pattonovým velením nyní vede bojové operace na francouzské půdě.
- 16. XV. sbor dobyl Dreux, XII. sbor se zmocňuje Orléansu.
- 18. 3. armáda ovládá předmostí na řece Eure u Dreux a Chartres a blíží se k Seině.
- 19. Generálmajor Manton Eddy přebírá velení XII. sboru od generála Cooka, odvolaného ze zdravotních důvodů.
- 20. XX. sbor rozvíjí útok východně od Seiny a *Lucky Forward* se přemísťuje do Brou, 22 mil jihozápadně od Chartres.

- 21. 4. obrněná divize obsazuje Sens, zatímco 35. pěší divize proniká k Boynes, 6 mil na jihovýchod od Pithiviers.
- 23. Fontainebleau a Montargis dobyt. Velení Spojovací zóny (*Communications Zone – ComZ*) formuje zásobovací kolonu, známou jako *Red Ball Express*, ve snaze čelit vážným nedostatkům v zásobování pohonnými hmotami.
- 24. 4. obrněná divize obsazuje Troyes.
- 25. Francouzská 2. obrněná divize vstupuje do Paříže. *Lucky Forward* se přemísťuje do Courcy-aux-Loges, 8 mil jižně od Pithiviers. *Pvt* (vojín) Harold A. Garman získává Medaili cti.
- 28. Châlons-sur-Marne, Montmirail a Epernay osvobozeny.
- 30. Velení 12. skupiny armád informuje 3. armádu o tom, že až do 3. září neobdrží žádné další dodávky pohonných hmot. *Lucky Forward* se přesunuje do La Chaume, 13 mil na severovýchod od Sens. Bojové velitelství A (*Combat Command A – CCA*) ze sestavy 7. obrněné divize se zmocňuje Verdunu.
- 31. 4. obrněná divize proniká k St. Mihiel.

Září 1944

- 2. Nepřítel vytlačen z oblasti severně od Loiry k Orléansu; 7. obrněná divize zabezpečuje předmostí na protějším břehu Másy.
- 4. XX. sbor obdržel rozkaz dobýt Mety, XII. sbor má obsadit Nancy a zajistit předmostí na Moseli. *Lucky Forward* se přesunuje do dočasněho postavení severně od Marsonu, 8 mil na východ od Châlons-sur-Marne.
- 7. Zásobování pohonnými hmotami se zlepšuje, vládne však citelný nedostatek dělostřelecké munice.
- 11.–12. XII. sbor rozšiřuje a prohlubuje předmostí severně a jižně od Nancy, zatímco pěchota XX. sboru postupuje na sever od Bayonu.
- 12. 79. pěší divize ze sestavy XV. sboru proniká k Neufchâteau, Mirecourt a Charmes.
- 14. 79. pěší divize dosahuje Ramecourtu; francouzská 2. obrněná divize osvobozuje Mattaincourt a u Chaumontu navazuje spojení se 7. armádou. *Sgt* (četař) Joseph Sadowski získává Medaili cti. *1-Lt* (nadporučík) Edgar H. Lloyd získává Medaili cti.
- 15. Nepřátelský protiútok na předmostí 80. pěší divize na Moseli. *Lucky Forward* se přemísťuje do Braquis, 11 mil východně od Verdunu.

17. XX. sbor rozvíjí útok na Mety – 5. pěší divize z jihu a 90. pěší divize od západu.
18. XV. sbor útočí směrem k severovýchodu, 79. pěší divize překračuje Moselu poblíž Bayonu a postupuje na Gerbéviller.
6. obrněná divize (bez bojového velitelství B) vyrazí k Neufchateau, aby podpořila francouzskou 2. obrněnou divizi a přikryla jižní křídlo.
- 18.–29. Bitva u Arracourtu: německá 5. tanková armáda útočí na 4. obrněnou divizi.
22. XV. sbor postupuje k severovýchodu a posiluje předmostí na řece Meurthe.
Lucky Forward se přesunuje do Etainu. Předsunuté velitelství je poprvé od příchodu do Francie umístěno v krytých ubikacích.
23. 35. pěší divize ze sestavy XII. sboru dosahuje pásma výšin 10 mil na severovýchod od Nancy; 80. pěší divize drží výšiny mezi Montenoy a Jeandelaincourtem.
4. obrněná divize odráží útok.
24. Průzkumné hlídky testují vnější obranný perimetr Siegfriedovy linie, narážejí ale na silný odpor protivníka.
27. V prostoru Met útočí jednotky XX. sboru na pevnost Driant, jsou však donuceny k ústupu.
I-Lt (nadporučík) James H. Fields získává Medaili cti.
29. 35. pěší divize se připojuje ke 4. obrněné divizi a odráží množství útoků. XII. sbor čistí od nepřítele Forêt de Grémecey. 6. obrněná divize se zmocňuje výšin v prostoru Lemoncourt – Fresnes – Chambrey.

Ríjen 1944

1. 80. pěší divize získává kontrolu nad úsekem řeky Seille u Port-sur-Seille. 83. pěší divize navazuje poblíž Grevenmacheru kontakt s 9. armádou.
Zásobování pohonnými hmotami obnoveno.
XX. sbor a XIX. velitelství taktického letectva útočí na pevnost Driant, jejíž posádka pokračuje v odporu s úmyslem získat čas k přípravě obrany na Rýně.
7. XII. sbor rozvíjí útok směrem k severovýchodu;
35. pěší divize se zmocňuje Fossieux. Moivrons obsazeno jednotkami 6. obrněné divize. 80. pěší divize postupuje na Lixières.
Generál George C. Marshall (náčelník štábu pozemního vojska) přijíždí spolu s generálem Bradleyem na inspekci Pattonova předsunutého velitelství *Lucky Forward*.
9. Bojové velitelství A (CCA) 6. obrněné divize čistí od nepřítele Chenicourt.
90. pěší divize je zatažena do těžkých pouličních bojů v Maizières-les-Metz.
- 11.–12. *Lucky Forward* a XIX. velitelství taktického letectva se přemísťují do Nancy.
16. Třetí armáda nedostává žádné pohonné hmoty, silně omezen je rovněž přísun munice.
17. Eisenhower a Devers (velitel 6. skupiny armád) přijíždějí na inspekci *Lucky Forward*.
22. Velení 12. skupiny armád vydává písemný rozkaz, podle něhož se „12. skupina armád přeskupí a připraví se na postup k řece Rýnu ... Třetí armáda bude postupovat k Rýnu v pásmu mezi Mohuči a Wormsem a okamžitě vybuduje předmostí“. Přijíždí Bradley, aby s Pattonem projednal nadcházející ofenzivu.
24. Tři dělostřelecké granáty ráže 280 mm, jež dopadly na *Lucky Forward*, jen těsně minuly Pattonovu osobní ubikaci.
- 28.–29. 90. pěší divize obnovuje útok na Maizières-les-Metz. Dne 29. října je město dobyto.

Listopad 1944

3. Třetí armádě nařízeno I) obchvátit Mety od severu a jihu a zároveň zničit nepřítele, pokoušejícího se o ústup z prostoru Met; II) rozvíjet postup s cílem zmocnit se oblasti Mohuč – Frankfurt – Darmstadt; III) být připravena k další útočné operaci na severovýchodním směru.
Velení Spojovací zóny (*ComZ*) dostává rozkaz vytvořit u všech amerických armád zásoby na pět dnů vedení bojové činnosti. Zřízeno sedm nových zásobovacích železničních stanic, určených primárně pro 3. armádu.
7. V 06.00 hodin zahájena Bitva o Německo. Jednotky 26., 35. a 80. pěší divize postupují v pásmu mezi Moncourtem na jihu a Clémery na severu. Američané dobývají Jallaucourt, Malaucourt a Rouves.
8. XX. sbor vede útok na Mety. 5. pěší divize dosahuje Cheminotu; 90. pěší divize buduje předmostí poblíž Thionville; 6. obrněná divize překračuje řeku Seille.
TEC5 (specialista 5. třídy) Alfred Leonard Wilson získává Medaili cti.
12. 26. pěší divize se zmocňuje Haraucourtu a Marsalu.
4. obrněná divize dobývá Guebling a Zarbeling.
6. obrněná divize vstupuje do Landroffu. Jednotky 95. pěší divize obsazují St. Hubert, Féves a Fort d'Illange. 5. pěší divize osvobozuje Mécleuves.
T/Sgt (specialista – četař) Forrest E. Everhart získává Medaili cti.
Pfc (svobodník) Foster J. Sayers získává Medaili cti.
13. *S/Sgt* (rotný) Junior J. Spurrier získává Medaili cti.
- 15.–19. *S/Sgt* (rotný) Ruben Rivers získává Medaili cti.
- 16.–29. *S/Sgt* (rotný) Andrew Miller získává Medaili cti.
18. Mety obklíčeny, ve městě se drží již jen šest silných opěrných bodů.
19. Bojové velitelství A 4. obrněné divize obsazuje Virming a poté se připojuje k útoku 26. pěší divize na Dieuze. Jednotky 5. a 95. pěší divize vstupují do Met.
22. Mety oficiálně prohlášeny za dobyté vojsky XX. sboru.
24. 4. obrněná divize překonává řeku Saar.
25. 10. obrněná divize překračuje hranice Německa a zmocňuje se Bethingenu.
30. Patton vytváří 6. jezdeckou skupinu (*6th Cavalry Group*), sestávající ze 6. jezdecké průzkumné eskadrony, 5. praporu Rangers, roty C 602. praporu stíhající tanků, roty B 293. polního ženijního praporu

a čtyř E 28. jezdecké průzkumné eskadrony. Skupina měla být zpočátku přiřčena k XX. sboru.

Prosinec 1944

3. Generálmajor Hugh Gaffey přebírá od „Tiger Jacka“ Wooda velení 4. obrněné divize; brigádní generál Gay ustanoven náčelníkem štábu 3. armády.
4. Bojové velitelství B 4. obrněné divize se zmocňuje mostu přes řeku Eichel u Vollerdingenu.
95. pěší divize svádí boje v Saarlauternu a vytváří předmostí v Lisdorfu.
5. Jednotky 5. pěší divize obsazují Pachten.
6. 4. obrněná divize bojuje v Singlingu.
8. Kapitulace posádky pevnosti Driant.
Jednotky 35. pěší divize překračují na čtyřech místech řeku Saar.
9. Plukovník Oscar Koch hlásí *SHAEF* známky příprav nepřátelské ofenzivy v Ardenách.
11. Operační rozkaz, vydaný velitelům III., XII. a XX. sboru: 3. armáda bude postupovat k severovýchodu s úkolem ovládnout prostor Mohuč – Frankfurt – Darmstadt: XX. sbor (5., 90. a 95. pěší a 10. obrněná divize) na severu, III. sbor (26. pěší a 6. obrněná divize, 6. jezdecká skupina a 42. pěší divize) ve středu sestavy, XII. sbor (35., 80. a 87. pěší a 4. obrněná divize) na jihu. VIII. sbor bude pokračovat v obranné činnosti.
12. Plukovník Oscar Koch zasílá *SHAEF* další varovné hlášení o pokračujícím posilování nepřátelských vojsk v pásmu americké 1. armády.
Fort Jeanne d'Arc – poslední zbývající opěrný bod v prostoru Met definitivně kapituluje před jednotkami 26. pěší divize.
16. Začíná německá ofenziva v Ardenách.
19. Na konferenci ve Verdunu sděluje Patton Eisenhowerovi, že bude během 48 hodin schopen zahájit útok.
20. Taktická složka Pattonova předsunutého velitelství se přesouvá do města Luxembourg, aby se ujala řízení operací 3. armády.
21. III. sbor útočí. 4. obrněná, 26. pěší a 80. pěší divize dosahují územních zisků.
25. *Pvt* (vojín) Paul J. Wiedorfer získává Medaili cti.
26. *1-Lt* (nadporučík) Charles Boggess ze 4. obrněné divize proniká do Bastogne.
Pvt (vojín) James R. Hendrix získává Medaili cti.
30. 11. obrněná divize dosahuje Redange; 5. pěší divize se zmocňuje Riesdorfu.

Leden 1945

7. *S/Sgt* (rotný) Curtis F. Shoup získává Medaili cti.
8. *Sgt* (četař) Day G. Turner získává Medaili cti.
9. III. sbor útočí jihovýchodně od Bastogne. 90. pěší divize obsazuje Berle a Trentelhof.
11. III. sbor dosahuje řeky Wiltz.
S/Sgt (rotný) Archer T. Gammon získává Medaili cti.

14. VIII. sbor navazuje kontakt s britskými vojsky v západním cípu výběžku fronty.
15. Jednotky VIII. sboru navazují spojení s vojsky 1. armády v prostoru Houffalize.
Cpl (desátník) Arthur O. Beyer získává Medaili cti.
23. Němci jsou zatlačeni zpět do výchozích postavení na Siegfriedově linii.
M/Sgt (nadrotmistr) Nicholas Oresko získává Medaili cti.
24. Patton, Bradley a Hodges se scházejí na poradě, jejímž cílem je koordinovat útoky na Siegfriedovu linii, dosaženou útvary 94. pěší divize.
28. Bitva v Ardenách končí: veškerá území, ztracená v důsledku německé protiofenzivy, jsou dobyta zpět.
29. VIII. sbor překračuje řeku Our, za postupu obsazuje Hemmers, Elcherath, Lommersweiler a Setz.

Únor 1945

1. *Cpl* (desátník) Edward A. Bennett získává Medaili cti.
6. XII. sbor zahajuje útok na Bitburg; 5. pěší divize překračuje řeku Sauer, následována útvary 80. pěší divize.
III. sbor (17. vzdušné výsadková a 6. obrněná divize) překračuje řeku Our.
90. pěší divize dobývá Habscheid. 4. pěší divize se zmocňuje Brandscheidu a Schlausenbachu.
Zavedení lehkých tanků M24 *Chaffee* do výzbroje.
4. a 6. obrněná divize dostávají plamenomety pro střední tanky, určené k boji proti bunkrům, pevnostkám atd.
10. Jednotky 26. pěší divize poprvé využívají umělého měsíčního světla (vytvořeného s pomocí světlometů) k podpoře nočního útoku na Saarlautern, Roden a Fraulautern.
11. 4. pěší divize vstupuje do Prümü; 90. pěší divize obsazuje Watzerath; 11. obrněná divize se zmocňuje Harspeltu a Sevenigu.
21. Bojové velitelství A 10. obrněné divize proniklo na vzdálenost 6 mil od Trevíru.
25. XII. sbor v čele se 4. obrněnou divizí rozvíjí útok na východ směrem k Bitburgu. 80. pěší divize obsazuje Echtershausen, Mettendorf, Hamm a Mael.
26. 10. obrněná divize překračuje řeku Saar u Serrigu; 95. pěší divize uskutečňuje přechod u Saarburgu.
27. Bitburg dobyt.
Pfc (svobodník) Herman C. Wallace získává Medaili cti.

Březen 1945

2. Je dobyt Trevír.
5. 3. armáda získává 200 000. válečného zajatce.
13. *2-Lt* (poručík) Harry J. Michael získává Medaili cti.
18. Koblenz a Bingen dobyt.
Pvt (vojín) William D. McGee získává Medaili cti.
19. *S/Sgt* (rotný) Herbert H. Burr získává Medaili cti.

20. Pad Wormsu a Kaiserslauternu.
22. Mohuč a Landau dobyty.
- 22.–23. 11. pěší divize ze sestavy XII. sboru překračuje u Niersteinu a Oppenheimu řeku Rýn.
- 25.–26. Řeka Mohan překročena u Hanau a Aschaffenburgu. Rýn zdolán v pásmu VIII. sboru u Boppardu, Rhensu, St. Goaru a Oberweselu.
24. Patton se zastavuje v polovině mostu u Niersteinu a močí do Rýna.
26. Úkolové uskupení Baum (*Task Force Baum*) vyráží k zajateckému táboru *OFLAG XIII-B* v Hammelburgu.
28. 4. obrněná divize navazuje poblíž Giessenu spojení s 9. obrněnou divizí (1. armáda). *Task Force Baum* rozprášeno, řada příslušníků padla nebo byla zajata.
27. *Lucky Forward* se přemísťuje do Idar-Obersteinu a poprvé tak zaujímá postavení na německé půdě.
29. Je dobyt Frankfurt nad Mohanem.

Duben 1945

2. 4. obrněná divize buduje předmostí za řekou Werra a následně postupuje ke Stredgě a Goldbachu. 11. obrněná divize dosahuje Ritschenhausenu. Je dobyt solný důl u Merkersu.
3. *Lucky Forward* se přemísťuje do Frankfurtu nad Mohanem.
4. 80. pěší divize se zmocňuje Kasselu. Obrněným jednotkám je nařízena po dosažení čáry obecně Mulhausen – Gotha – Suhl přestávka v boji.
8. 3. armáda dostává 90 těžkých tanků *Pershing*, z nich 40 předáno 11. obrněné divizi.
10. Vojska 3. armády obnovují postup.
11. *Lucky Forward* se přemísťuje do Hersfeldu. Je dobyt Výmar.
12. Je dobyt Erfurt. Eisenhower a Bradley na inspekci u Pattona. Velitel 3. armády dostává rozkaz zastavit postup na čáře, vedoucí od řeky Muldy: Zwisch – řeka Mulda – Plauen – Hoff – Bayreuth. Umírá prezident Roosevelt.
13. Je dobyt Jena.
14. Patton otevírá železniční Most prezidenta Roosevelta (*Roosevelt Memorial Railway Bridge*) přes řeku Rýn u Mohuče. Patton je povýšen na „čtyřhvězdičkového“ generála.
15. 120. evakuační nemocnice se přesunuje do Ettersburgu s úkolem poskytovat zdravotní péči bývalým vězňům z koncentračního tábora Buchenwaldu.
17. 3. armáda dostává rozkaz k postupu na jihovýchod, do Bavorska. Má vést útok proti tzv. Alpské pevnosti v jižním Německu a Rakousku.
19. 6. obrněná divize obsazuje Grafenwöhr.
22. *Lucky Forward* se přesunuje na vzdálenost 150 mil z Hersfeldu do Erlangenu.
23. Nejmenší denní ztráty 3. armády od zahájení bojových operací: 3 mrtví, 37 raněných, 5 nezvěstných.
24. 86. pěší divize a 14. obrněná divize překračují na třech místech řeku Altmühl.
14. jezdecká skupina (*14th Cav Gp*) dosahuje břehu Dunaje.
28. 3. armáda dostává rozkaz pokračovat v postupu, obsadit Salzburg a navázat dotyk se sovětskými vojsky v údolí Dunaje.
26. Je dobyt Ingolstadt.

Květen 1945

2. *Lucky Forward* se přemísťuje do Regensburgu.
4. Jednotky německé 11. tankové divize bezpodmínečně kapitulují. Americká vojska dosáhla Plzně.
6. Obsazena města Linz a Steyr.
7. Eisenhower oficiálně ukončuje válku v Evropě: „1. Zástupce německého vrchního velení podepsal 7. května v 01.41 hodin středoevropského času bezpodmínečnou kapitulaci veškerých německých pozemních, námořních a leteckých sil před spojenec-kými expedičními vojsky a sovětským vrchním velením současně. Podle tohoto aktu všechny jednotky ukončí 9. května v 00.01 hodin aktivní válečné operace. 2. Veškeré útočné operace spojeneckých vojsk budou s okamžitou platností ukončeny a jednotky setrvávají v dosažených pozicích. Přesuny spojené s výkonem okupační správy budou pokračovat. Protože vzhledem k problémům se spojením mohou tyto rozkazy dorazit k jednotkám s určitým zpožděním, je třeba zachovávat krajní obezřetnost a pohotovost k obraně. 3. Informace pro nižší velitelství včetně divizí, velitelství taktického letectva a skupin, posádkových velitelství a ekvivalentních stupňů. Nebude vydávána žádná, opakuji, žádná zpráva pro tisk, jež by předchá-zela prohlášení vedoucích představitelů tří vlád.“

Červen 1945

7. Patton přijíždí na dovolenou do Bedfordu, MA.

Srpen 1945

28. Patton uvolněn z funkce vojenského guvernéra Bavorska.

Říjen 1945

7. Patton je zproštěn velení 3. armády.
14. Patton se ujímá velení 15. armády.

Prosinec 1945

9. V 11.45 hodin měl Pattonův Cadillac autonehodu. Patton je hospitalizován.
21. V 18.00 hodin Patton umírá na následky zranění.
23. Smuteční obřad v chrámu v Heidelbergu.
24. Patton je pohřben na americkém válečném hřbitově v Hammu, Lucembursko.

PŘEDMLUVA

generál v.v. Bruce C. Clarke, pozemní vojsko

Je nanejvýš obtížné napsat ten správný úvod ke knize o Pattonově 3. armádě. Patton byl jedinečným velitelem a jedinečnou osobností. Měl jedinečný vliv na důstojníky i vojáky, kteří pod ním sloužili, a jsem si jist, že také na nepřátele, s nimiž se střetával na bitevním poli.

Generál George S. Patton, Jr. změnil názor velení amerického pozemního vojska na způsob nasazení tanků za I. světové války. Z podpůrného bojového prostředku doprovázejícího pěchotu se vyvinul klíčový komponent všestranně vyvážené divize, sestávající z tanků, obrněného jezdeckta, obrněné pěchoty, obrněného polního dělostřelectva a obrněných ženistů, svazku, podporovaného taktickým letectvem a odpovídajícími logistickými jednotkami. Toto přechodné období trvalo v naší armádě dvacet let. Po II. světové válce se

však ukázalo jako nezbytné zavést tuto novou koncepci do našeho vojenského školství a uplatnit ji v systému výuky. Podplukovník Creighton W. Abrams, vynikající velitel tankového praporu, sloužil spolu se mnou v řadách 4. obrněné divize a poté i na fakultě tankové školy amerického pozemního vojska. S jeho neocenitelnou pomocí jsem zformuloval novou koncepci, založenou na skvělých úspěších obrněných divizí Pattonovy 3. armády. V roce 1948 byla publikována v odborných časopisech a v roce 1967 znovu pod názvem *The Principles of the Employment of Armor* (Zásady použití obrněné techniky).

Jeden z exemplářů této pozdější knihy upoutal pozornost generála Dwighta D. Eisenhowera, za II. světové války našeho vrchního velitele spojeneckých expedičních sil v Evropě. Po jejím přečtení mi poslal následující dopis:

DDE
Gettysburg
Pennsylvania 17323
15. září 1967

Milý Bruci,

pokud se týče přiložené brožury o taktice tankového vojska, pak Vás možná pobaví zjištění, že v letech 1920 a 1921 jsme, George Patton a já, v tehdejších odborných časopisech veřejně a seriózně prezentovali stejnou myšlenku. Taková doktrína byla ve srovnání s praxí, používanou za I. světové války, natolik revoluční, že nám dokonce hrozil vojenský soud. Naše obhajoba základních principů, které Vy nyní tak oprávněně podporujete, byla pro tehdejší vysoké vojenské činitele doslova prokletím.

S přáním všeho dobrého srdečně Váš D.D.E.

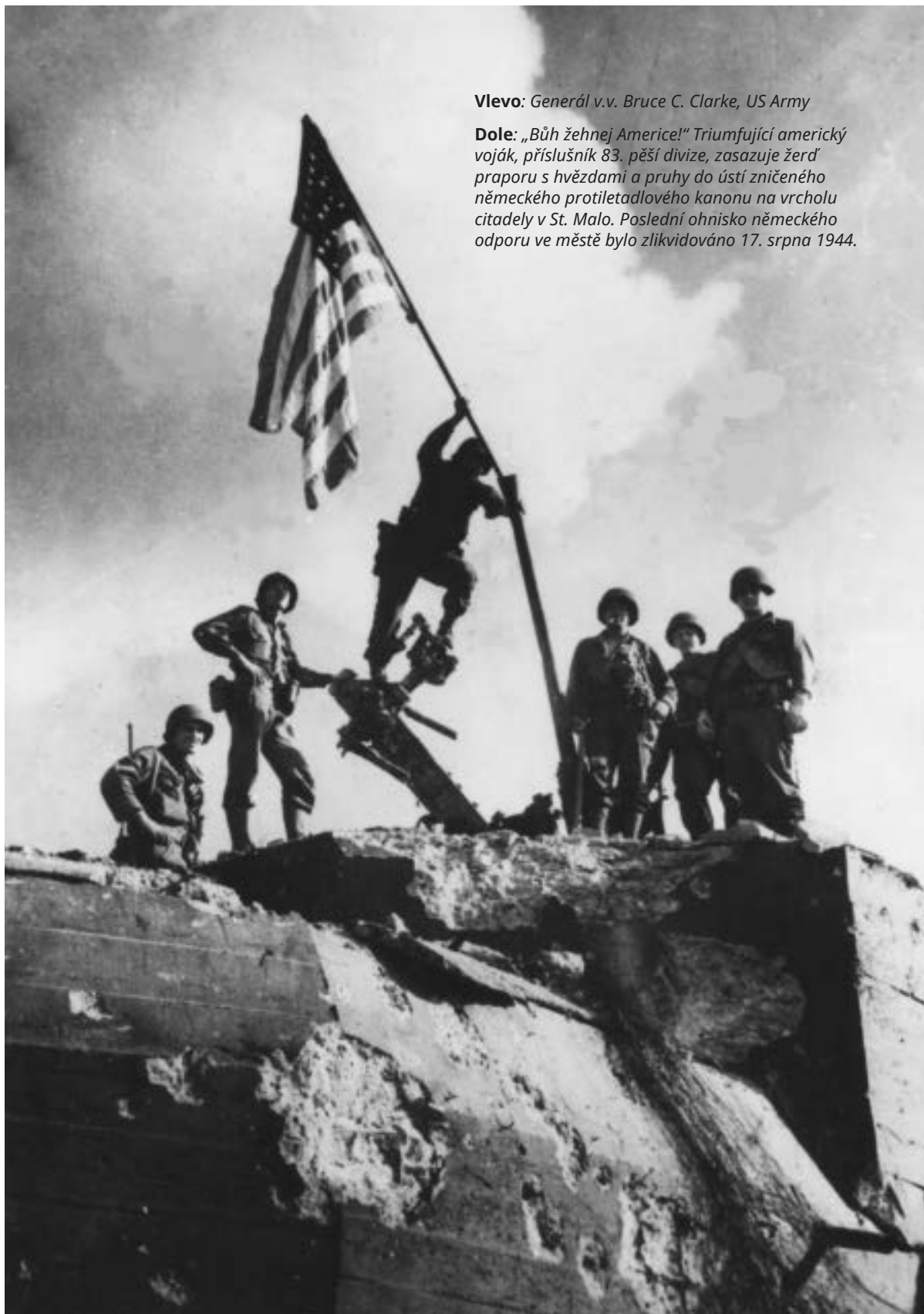
Mnohé aspekty taktiky, operací a pozoruhodných činů Pattonovy 3. armády ve Francii, Belgii a Německu tedy vrchního velitele Eisenhowera nijak nepřekvapily. Domnívám se, že byl na ně ve skutečnosti hrdý.

*Generál v.v. Bruce C. Clarke,
US Army*

Generál Clarke zemřel 17. března 1988 a byl pochován na Národním hřbitově v Arlingtonu.

Vlevo: *Generál v.v. Bruce C. Clarke, US Army*

Dole: *„Bůh žehnej Americe!“ Triumfující americký voják, příslušník 83. pěší divize, zasazuje žerd' praporu s hvězdami a pruhy do ústí zničeného německého protiletadlového kanonu na vrcholu citadely v St. Malo. Poslední ohnisko německého odporu ve městě bylo zlikvidováno 17. srpna 1944.*

ÚVOD

Jaké lepší téma pro knihu z období II. světové války zvolit než výkony skvělé americké 3. armády pod velením zesnulého generála George S. Pattona? Jediný velký problém, jemuž jsem byl nucen čelit, byl stejný jako u jiných mých knih – musel jsem „cpát tlusté do tenkého“, to jest vměstnat obsáhlou materii do omezeného rozsahu díla. Tato kniha tedy může jenom stručně naznačit, jaké to bylo sloužit v *Lucky* – svazu krycího označení, které pro 3. armádu osobně vybral generál Patton – během 281 dnů trvajících triumfálního postupu napříč Evropou. Tato kniha tedy v žádném případě není podrobnou historií zmíněného postupu, nýbrž spíše obrazovou evokací „Georgieho chlapců“ ve válce.

Slovo „triumfální“ je nadmíru přiléhavým označením, protože 3. armáda v průběhu tažení, trvajících devět měsíců a osm dnů, uskutečnila rekordní počet ofenzivních operací, které lze poměřovat jediné podobnými superlativy. Její akce ve Francii, Belgii, Lucembursku, Německu, Československu a Rakousku daly termínu „dynamické vedení války“ nový rozměr. Armáda potřebovala pouze všeobecný rozkaz: vyhledat nepřítele, zaskočit ho a zničit. To také dělala, postupujíc vpřed za dobrého i špatného počasí, po dobrých i špatných cestách a silnicích. Je to příběh týmové práce obrněných jednotek, pěchoty a letectva, operujících v úzké součinnosti s dokonalostí, uvádějící v úžas dokonce i Němce, kteří se vždy považovali za mistry ve vedení bleskové války. Je to také příběh triumfu logistiky – řízení provozu tisíců nákladních vozidel, přepravujících do první linie zásoby, životně důležité pro udržení tempa postupu a bojeschopnosti takto početné armády. Je to rovněž příběh americké-

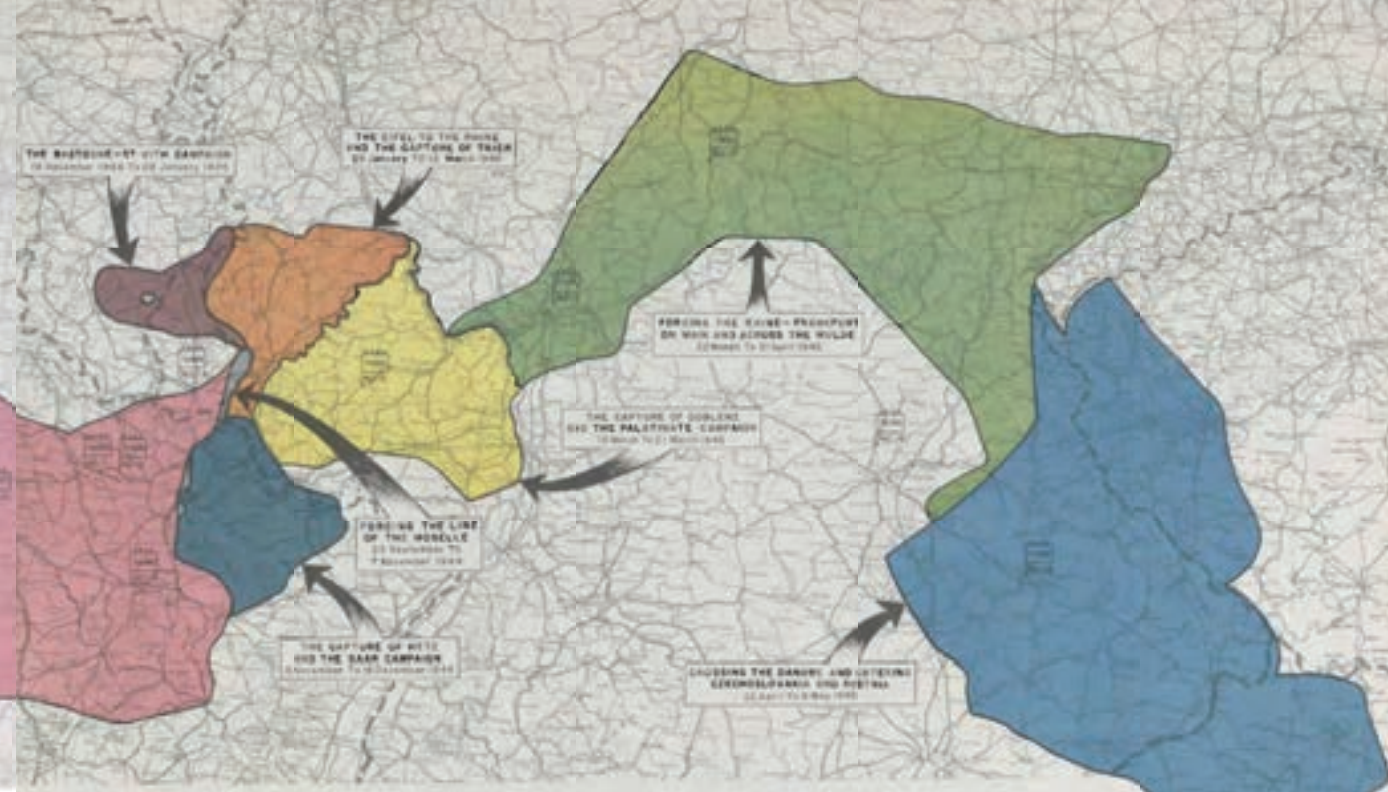
ho důvtipu a vynalézavosti – schopnosti čelit jakýmkoli výzvám novými, k vítězství v bitvách přispívajícími myšlenkami. V první řadě je to ovšem příběh amerických vojáků – frontových i týlařů, zabezpečujících bojeschopnost prvosledových jednotek, i těch „nahoře“, kteří se věnovali plánování a vydávali rozkazy.

Omezíme-li se na suchá čísla, stávají se výkony 3. armády, dosažené v průběhu 281 dnů trvajících tažení, neuvěřitelným čtením. Během této doby svazky 3. armády osvobodily nebo dobyly 81 522 čtverečních mil území, na němž se podle odhadu nacházelo 12 000 měst, městeček i vesnic včetně 27 měst s více než 50 000 obyvateli. Pobily 144 500, zranily 386 200 a zajaly ohromující 1 280 688 nepřátelských vojáků.

Ve srovnání s celkovými nepřátelskými ztrátami ve výši 1 811 388 mužů ztratila 3. armáda 160 692 vojáků včetně 27 104 padlých. Ale dosti již statistiky. Stačí pouze říci, že vojáci 3. armády postoupili dále a rychleji než kterákoli jiná spojenecká armáda za II. světové války. Za mnohé ze své velikosti, dynamiky a vůle po vítězství vděčila jedinému muži – svému veliteli, kterým byl generál George Smith Patton. Proto jsem mu také v této knize věnoval jednu samostatnou kapitolu.

Poděkování za první vydání

Jako obvykle jsem povinován díky mnoha lidem za neocenitelnou pomoc, kterou mi poskytli obstaráním materiálu a fotografií pro tuto knihu. Jména většiny z nich se sice objevují u jejich příběhů a fotografií, chtěl bych se však zmínit o třech, zasluhujících zvláštní zmínku. Prvním z nich je plukovník James H. Leach, někdejší příslušník

slavné 4. obrněné divize, který nyní žije a pracuje v Arlingtonu ve Virginii. Měl jsem to štěstí, že jsem se s ním prostřednictvím společného přítele mohl seznámit, a je to hlavně jeho zásluha, že jsem dokázal navázat kontakt s tak reprezentativním výběrem bývalých vojáků 3. armády. Za druhé musím poděkovat paní Ruth Ellen Pattonové Tottenové za její příspěvek – tak úžasný pohled na jejího zesnulého otce, jakého by se mi od nikoho jiného nedostalo. Třetím, jemuž musím zvláště poděkovat, je generál Bruce C. Clarke. Je pro mne velkou ctí, že se ujal úkolu napsat předmluvu k této knize. Jeho jméno a statečnost jsou proslulé po celém světě. „Clarke ze St. Vithu“ osobně velel více jednotkám než kterýkoli jiný americký důstojník. Jeho hrdinná obrana St. Vithu je nyní legendární a nelze ovšem také pominout, že velel bojovému velitelství A (CCA) 4. obrněné divize 3. armády na počátku jejího vítězného tažení Francií v roce 1944.

Můj dík za neocenitelnou pomoc náleží jako obvykle Knihovně ministerstva obrany a Imperiálnímu válečnému muzeu v Londýně. Rovněž tak Audiovizuální agentuře amerického pozemního vojska, která mi poskytla mnohé z fotografií. Vydavatel časopisu *Armor* podplukovník Burton S. Boudinot mi dovolil volně citovat z tohoto svého skvělého periodika. Kurátor Pattonova muzea ve Fort Knoxu Philip M. Cavanaugh mi zapůjčil mnoho základních materiálů a fotografií. Plukovník John Hind z britské vojenské mise ve Washingtonu, plukovník Bunny Warren, britský styčný důstojník ve Fort Knoxu a major Mike Weaver, americký styčný důstojník v táboře Bovington – ti všichni mi poskytli tak nesmírnou pomoc a podporu, že je nemožné vyjmenovat zde všechny jejich přátelské služby. Jsem velice zavázán

3. armáda ve válce – mapa (převzatá z výsledného hlášení o bojové činnosti 3. armády /Third Army After Action Report/) zachycuje její triumfální tažení z Bretaně do Československa.

všem společností bývalých příslušníků jednotlivých divízi, které mi byly rovněž nápomocny – zejména 4. a 6. obrněné a 76. a 80. pěší divize, jež mi dovolily citovat ze svých historických prací. Má za všech okolností vytrvalá a usilovně pracující písárka odvedla skvělé dílo, zatímco moje nekončící trpělivá rodina se smířila s tím, že jsem jí učinil život nesnesitelným. Doufám, že konečný výsledek mé práce stojí za vynaložené úsilí všech výše zmíněných.

Poděkování za druhé vydání

Doplnění tohoto druhého vydání je dílem mého syna Simona, který dokázal využít barevných fotografií a moci internetu k vytvoření velice odlišného svazku. Úplný seznam lze nalézt na straně 221.

Od doby, kdy jsem zkomponoval tuto poctu generálu Pattonovi, uplynulo bezmála čtyřicet let, a přestože se za ten čas mnoho věcí změnilo, můj názor na jeho velitelské schopnosti a vojenské kvality zůstal nezměněn. Patton byl vynikající, energický vojevůdce a 281 dnů trvající boje jeho 3. armády ob stojí ve srovnání s výkony kterékoli dřívější nebo pozdější armády.

George Forty
Bradford, West Yorkshire, prosinec 1977
a
Briantspuddle, Dorset, prosinec 2014

rukáVOVÝ ODZNAK

Třetí armáda začala existovat 15. listopadu 1918 ve francouzském Ligny-en-Barrois – čtyři dny po příměří, jež ukončilo I. světovou válku. Dva dny poté se přesunula na území poraženého Německa a její velitelství se rozmístilo v Koblenzi. Zůstala zde až do stažení amerických vojsk z Německa, ke kterému došlo zhruba o šest měsíců později, 2. července 1919.

O třináct let později byla 3. armáda reaktivována a stala se jednou ze čtyř armád, postavených v geografických hranicích Spojených států. Od roku 1932 až po odplutí do Evropy v roce 1944 se jejím velitelstvím střídavě stával Fort Sam Houston, TX a Atlanta, GA. Od roku 1941 do konce roku 1943 byla hlavně výcvikovou armádou, zdaleka největší v zemi. Sestávala ze stovek komponentů od plnohodnotného sboru po malé jednotky, dislokované v mnoha táborech, posádkách, výcvikových prostorech a jiných zařízeních, rozmístěných od Mississippi po Arizonu a od Arkansasu až k mexickým hranicím. Průměrné měsíční počty přesahovaly 750 000 mužů. Mezi svazky absolvujícími výcvik v rámci 3. armády byly i tři nejlepší černošské divize z období II. světové války – 92. a 93. pěší divize z Fort Huachuca, AZ a 2. jezdecká divize z Fort Clark, TX. V letech 1941–1943 velel 3. armádě generálporučík Courtney H. Hodges a čelní jednotky se nacházely pod jeho velením dokonce i poté, co v lednu 1944 přibýly do Velké Británie. K 31. 12. 1943 získala 3. armáda status svazu, schopného operačního nasazení.

Generálporučík Patton dorazil do Anglie a převezme velení – tuto zprávu zaslechla jako první předsunutá skupina krátce poté, co se vylodila z paluby *Ile de France*. (Poslední zaoceánská loď, které se podařilo odplout před pádem Francie v roce 1940. Poté byla převzata Brity a po-

užívána jako transportní loď pro přepravu vojsk. Příkladem zmíněného využití slouží akce, zahájená 14. února 1944, kdy tato loď vyplula z Halifaxu v Novém Skotsku a zhruba o týden později přistála ve skotském Greenocku. Na její palubě se tehdy kromě jiných jednotek nacházel 814. prapor stíhačů tanků, který pak až do září 1944 bojoval v sestavě 7. obrněné divize 3. armády.)

RukáVOVÝ odznak (jak je patrný na rameni generála Pattona vlevo dole) pochází z doby I. světové války. Tvorbě ho bílé písmeno A na modrém podkladu, orámované červeným O. Tato kombinace tehdy představovala zkratku označení „okupační armáda“. S reaktivací 3. armády byl obnoven také její rukáVOVÝ odznak a nošen příslušníky velitelství i přímo podřízených jednotek. Svazky pozemního vojska a letectva měly svá vlastní označení a já jsem na protější stranu vpravo zařadil plakát, zobrazující rukáVOVÉ odznaky všech sborů a divizí, bojujících v sestavě 3. armády v období od 1. srpna 1944 do 9. května 1945.

Jiné rukáVOVÉ odznaky

Barevných odznaků, sloužících k identifikaci jednotek, bylo poprvé použito v průběhu americké občanské války. RukáVOVÉ odznaky v podobě, v jaké existovaly za II. světové války, byly oficiálně zavedeny v roce 1918. Vyskytovaly se různé typy: některé vyšité barevnými nitěmi či stříbrným nebo zlatým drátkem na plstěném podkladu, jiné pouze vyšity na barevném hedvábí. Podklad byl obvykle v barvě khaki, aby splýval s uniformou.

RukáVOVÉ odznaky sborů a divizí začleněných do sestavy 3. armády jsou zobrazeny na protější straně. Příslušníci velitelství sborů nosili odznak sboru.

KRYCÍ OZNAČENÍ

Patton hluboce věřil ve štěstí. Jak říkával, bylo to „okamžitě pochopení problému vnitřním vědomím, ještě dříve, než se mohl zapojit do akce vnější intelekt“. *Lucky* (šťastná) bylo proto krycí označení, které si osobně zvolil pro svou 3. armádu. Domníval se, že bude symbolizovat vítěznou dráhu a temperamentní charakter jeho nejnovější a nejvyšší velitelské funkce, a čas mu jistě dal v obou těchto ohledech za pravdu. Jeho velitelské stanoviště bylo známo pod krycím označením *Lucky Forward*. Dalšími krycími označeními byly například *Liberty* (Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force – SHAEF – Vrchní velení spojeneckých expedičních sil), *Eagle* (12. skupina armád) a *Master* (1. armáda). Jeden ze spolupracovníků učinil poznámku, týkající se krycího označení 3. armády. Přestože Patton hluboce věřil ve štěstí, byl bych velice nerad, aby si někdo přečetl tuto knihu a odcházel od ní s myšlenkou, že veškeré úspěchy 3. armády byly pouze dílem šťastné náhody. Štěstí v nich zcela jistě svou roli hrálo, ale hlavními strůjci těchto úspěchů byli dobře vycvičení, stateční a věrní vojáci, dobré plánování a vynikající výzbroj a výstroj.

ORGANIZACE ARMÁDY

Celkový počet vojáků kterékoli z amerických armád za II. světové války byl měsíc od měsíce značně proměnlivý. Závisel na tom, kolik sborů a divízi bylo armádě přiděleno. Za 281 dnů (od 1. srpna 1944 do 8. května 1945), během nichž byla 3. armáda v nepřetržitém boji, se pod jejím velením v té či oné době nacházelo ne méně než šest sborů a 42 divízi včetně francouzské 2. obrněné. Početní stav 3. armády kolísal od zhruba 200 000 mužů až po ohromujících 540 000 poté, co jí byl na počátku května podřízen V. sbor. Pod jejím velením tehdy bojovalo celkem 18 divízi. Patton ve své knize *War As I Knew It* (Válka mýma očima) stanovil pro armádu následující priority:

„Armáda musí za prvé bojovat, za druhé jíst, za třetí být schopna rychle se pohybovat a konečně – nikoli však na posledním místě – musí být vybavena vším potřebným k plnění svého poslání. Ve skutečnosti se armáda stará o většinu toho, co potřebuje k životu početně stejně velké společenství lidí...“

(Patton, George S., *Válka mýma očima*, Svoboda, Praha 1992, s. 344, přel. ing. Miroslav Brož, pozn. překl.)

Vysvětlil, že nižší stupeň pod velitelstvím armády tvoří velitelství sborů, přičemž každé velitelství má speciální jednotky, zabezpečující jeho „ubytování a provoz, ochranu a administrativní činnost. Sbor má pěší a obrněné divize, které bojují, a četné podpůrné složky, jež jim pomáhají plnit úkoly“. Patton vysvětluje, že:

„Podpůrné složky jsou bojové jednotky, například dělostřelecké, ženijní, protiletadlové, protitankové a chemické. Dále má armáda jednotky vojenské policie, jejichž posláním je zajišťovat respektování zákonů a dodržování pořádku, a zdravotnické jednotky, které mají za úkol pečovat o nemocné a raněné a sledovat celkový zdravotní stav. Služba materiálně technického zabezpečení se stará o zásobování pohonnými hmotami, proviantem, výstrojí atd. Dopravní služba tyto zásoby přiváží. Spojovací jednotky zabezpečují spojení všeho druhu a ženijní vojsko má jednotky mnoha druhů, počínaje jednotkami určenými pro boj s nepřítelem, přes protipožární službu až po jednotky pro budování silničních mostů přes vodní toky. Odřady služby pro civilní záležitosti se starají o civilní obyvatelstvo v osvobozených nebo obsazených městech a jednotky speciálních služeb zabezpečují zábavu pro všechny vojáky. Tento výčet uzavírají jednotky a odřady různého druhu, mj. zpravodajské jednotky, finanční jednotky, tlumočníci pro styk s válečnými zajatci atd.

Většina jednotek má vlastní dopravní a kuchyňské odřady. Pokud je nemají, jsou přiděleny

Nahoře a na protější straně: Ze šesti sborů, které bojovaly pod Pattonovým velením, působily v sestavě 3. armády XII. a XX. sbor plných 281 dnů, VIII. sbor 160 dnů, III. sbor 157 dnů, XV. sbor 56 dnů a V. sbor pouze 3 dny.

nebo připojeny k jiným jednotkám, jež je mohou po této stránce zabezpečovat.“

(Patton, George S., *Válka mýma očima*, Svoboda, Praha 1992, s. 344, přel. ing. Miroslav Brož)

Skladba velitelství 3. armády

V čele velitelství stál velící generál (*Commanding General – CG*), který nesl – stejně jako každý velitel – definitivní odpovědnost za vše, co se dělo pod jeho velením. Přímo pod ním byl náčelník štábu (*Chief of Staff – CoS*) jako hlavní pomocník velícího generála a koordinátor činnosti štábu. S plněním jeho úkolů mu pomáhal zástupce náčelníka štábu. Pod těmito nejvyššími štábními důstojníky tvořily velitelství dvě základní skupiny, z nichž první sestávala z pěti sekcí generálního štábu a druhá z 18 speciálních štábních sekcí, jak patrně níže:

a) Generální štáb

G1 – personální

G2 – zpravodajská

G3 – operační

G4 – zásobovací

G5 – civilní záležitosti nebo vojenská vláda (včetně osob bez domova)

b) Speciální štáb

První pobočník, dělostřelectvo, protiletadlové dělostřelectvo, duchovní služba, chemická služba, ženijní vojsko, finanční služba, velitel štábu, generální inspektor, právní služba, zdravotnická služba, výzbrojní služba, náčelník vojenské policie, oddělení pro styk s veřejností, ubytovatel, spojovací služba, speciální služby a protitankové dělostřelectvo.

Úkolem štábu bylo pomáhat veliteli při výkonu velitelské funkce. Jeho příslušníci shromažďovali informace, zpracovávali plány, organizovali chod služby a přicházeli s návrhy a doporučeními. Dobře organizovaný štáb pracoval na všech stupních velení jako dobře sehraný tým a staral se o to, aby byl každý odpovědný velitel vždy dostatečně informován. Plukovník Brenton G. Wallace, který byl Pattonovým zástupcem náčelníka štábu (G3, styčný) píše ve své knize *Patton and his Third Army* (Patton a jeho Třetí armáda), že předpokladem dobrého štábního důstojníka jsou: „intelligence, takt, důvěra velitele, nebojácná otevřenost a loajalita“. Bylo zřejmé, že generál Patton probudil

v příslušnících svého štábu jejich nejlepší vlastnosti a plukovník Wallace o tom říká: „Náš ‚starej‘ nenáviděl podívanou na efekt a předstírání. Zajímala ho jen jediná věc – efektivita a jeho duch prostupoval celou organizací. Měli jste pocit, že pro Třetí armádu existuje jen jediný směr – kupředu.“

Základní organizační struktura

Již jsem vysvětlil, že počet a složení sborů začleněných do 3. armády kolísal v závislosti na povaze úkolů, které měly v daném okamžiku splnit. Bylo by proto nepatřičné zabíhat nad stupněm divize do organizačních podrobností. Existovaly zde kromě toho armádní jednotky, jež nebyly podřízeny sboru, nýbrž přímo velitelství 3. armády. Tvořily je většinou prapory vojenské policie, automobilní roty, zpravodajské, ženijní, zbrojní, zásobovací, spojovací a další speciální jednotky.

Následující dvě schémata proto zachycují pouze hlavní rysy organizační struktury dvou základních typů divizí – a sice obrněné a pěší – kolem roku 1944.

Obrněná divize

V roce 1943 prošla obrněná divize reorganizací a její početní stav byl snížen o více než 3600 mužů. Počet lehkých tanků klesl na polovinu (ze 158 na 77) a zvětšil se podíl obrněné pěchoty. Jednotky služeb byly okleštěny, čímž se zvýšila jejich mobilita a nadbytečné velitelské struktury (jako bylo velitelství tankového pluku) byly zrušeny. Velení nové reorganizované divize bylo

podřízeno pět velitelství, a to: bojové velitelství *A* (*CCA*), bojové velitelství *B* (*CCB*), záložní velitelství (*Reserve Command – Res Cmd* nebo *CCR*), velitelství dělostřelectva (*Artillery Command – Divarty*) a velitelství týlu (*Trains Command – Tns Cmd*). Každé z těchto velitelství sestávalo ze štábu a štábní roty nebo oddílu. Jeho posláním bylo řídit činnost všech podřízených jednotek, přidělených mu ke splnění konkrétního úkolu. Bojová velitelství *A* a *B*, představující hlavní údernou sílu, byla zřízena k řízení činnosti řady bojových jednotek (praporů nebo rot) a/nebo podpůrných jednotek. Hlavními jednotkami obrněné divize byly tři tankové prapory – každý složený z velitelství, velitelské roty, tří tankových rot vyzbrojených středními tanky, jedné roty lehkých tanků a roty služeb. Tankový prapor tvořilo celkem 751 mužů. Každá rota středních nebo lehkých tanků měla 17 strojů – tři čtyři po 5 tancích a 2 tanky velitelství roty. Koncem války dostalo každé velitelství roty jeden speciální tank *M4*, osazený houfnicí ráže 105 mm, čímž se počet středních tanků v divizi zvýšil na 195. Údernou sílu tří tankových praporů vyvažovaly tři prapory obrněné pěchoty, z nichž každý se skládal z velitelství a velitelské roty, týlové roty a tří střeleckých rot. Prapor obrněné pěchoty tvořilo celkem 1037 mužů. Tankové a pěší prapory podporovaly tři prapory obrněného dělostřelectva, každý s 18 samohybnými houfnicemi *M7*

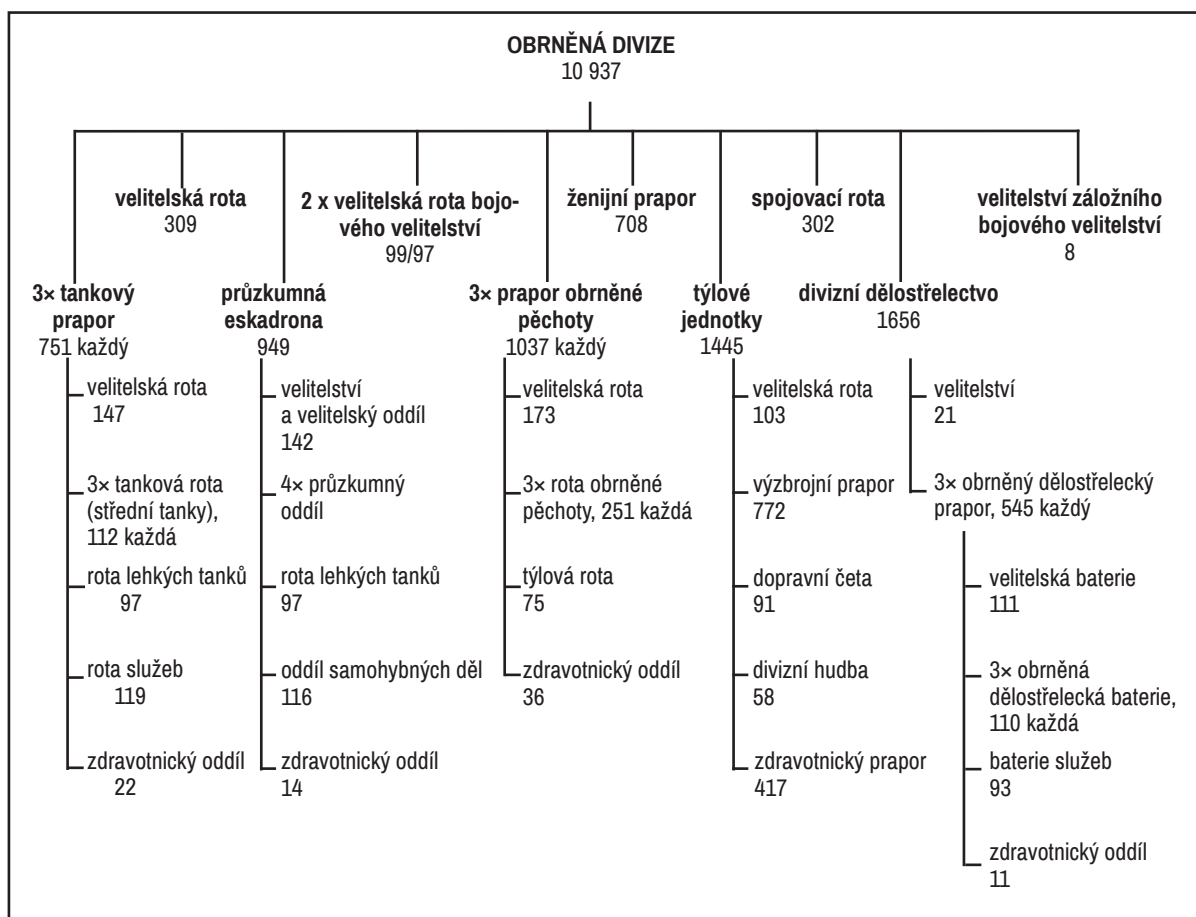
ráže 105 mm. Pomocné jednotky jako průzkumný prapor, zdravotnický prapor a duchovní služba „zvedaly“ celkový počet příslušníků obrněné divize na 10 937 mužů.

Divizi byly obvykle přidělovány i další prapory – protitankový nebo protiletadlový. Například v sestavě 6. obrněné divize bojovaly během tažení v severozápadní Evropě 603. prapor stíhačů tanků a 777. protiletadlový prapor.

Pěší divize

Reorganizace svazků v roce 1943 zasáhla i pěší divizi, jejíž celkový počet se snížil o 1200 mužů. K žádným zásadním strukturálním změnám v „trojkovém“ členění divize však nedošlo. Neměla stálá bojová velitelství, jak tomu bylo u obrněné divize. V případě formování smíšených bojových skupení, předurčených ke splnění samostatného úkolu, přebíralo velení jedno ze tří velitelství pěších pluků. Takto vzniklý organizační celek byl označován jako plukovní bojová skupina (*Regimental Combat Team – RCT*).

Nejmenší jednotkou v sestavě pěšího pluku bylo střelecké družstvo o 12 mužích, vyzbrojené deseti puškami *M1* (*Garand*), jednou automatickou puškou Browning (*Browning Automatic Rifle – BAR*) a jednou puškou *M1903 Springfield*. Tři družstva tvořila dohromady střeleckou četou a tři střelecké čety plus četa zbraní střeleckou rotu. Četa zbraní měla dva lehké kulomety ráže .30, tři

minomety ráže 60 mm, tři pancéřovky (bazooky) a jeden těžký kulomet ráže .50, určený primárně k protiletadlové obraně. Střeleckou rotu tvořilo celkem 193 mužů.

Pěší prapor sestával ze tří takových střeleckých rot a z roty těžkých zbraní se šesti minomety ráže 81 mm, osmi těžkými kulomety ráže .30, sedmi bazookami a třemi těžkými kulomety ráže .50. Velitelská rota praporu měla protitankovou četou se třemi protitankovými kanony ráže 37 mm (později nahrazeny kanony ráže 57 mm). Pěší prapor měl celkem 871 mužů.

Pěší pluk tvořily tři prapory spolu s následujícími plukovními jednotkami: velitelstvím a velitelskou rotou, dělostřeleckým oddílem se šesti taženými houfnicemi s krátkou hlavní ráže 105 mm, protitankovým oddílem s dvanácti protitankovými kanony ráže 37 mm nebo 57 mm, ženijní minérskou četou a konečně i týlovou rotou, určenou k dopravě zásob prvosledovým praporům.

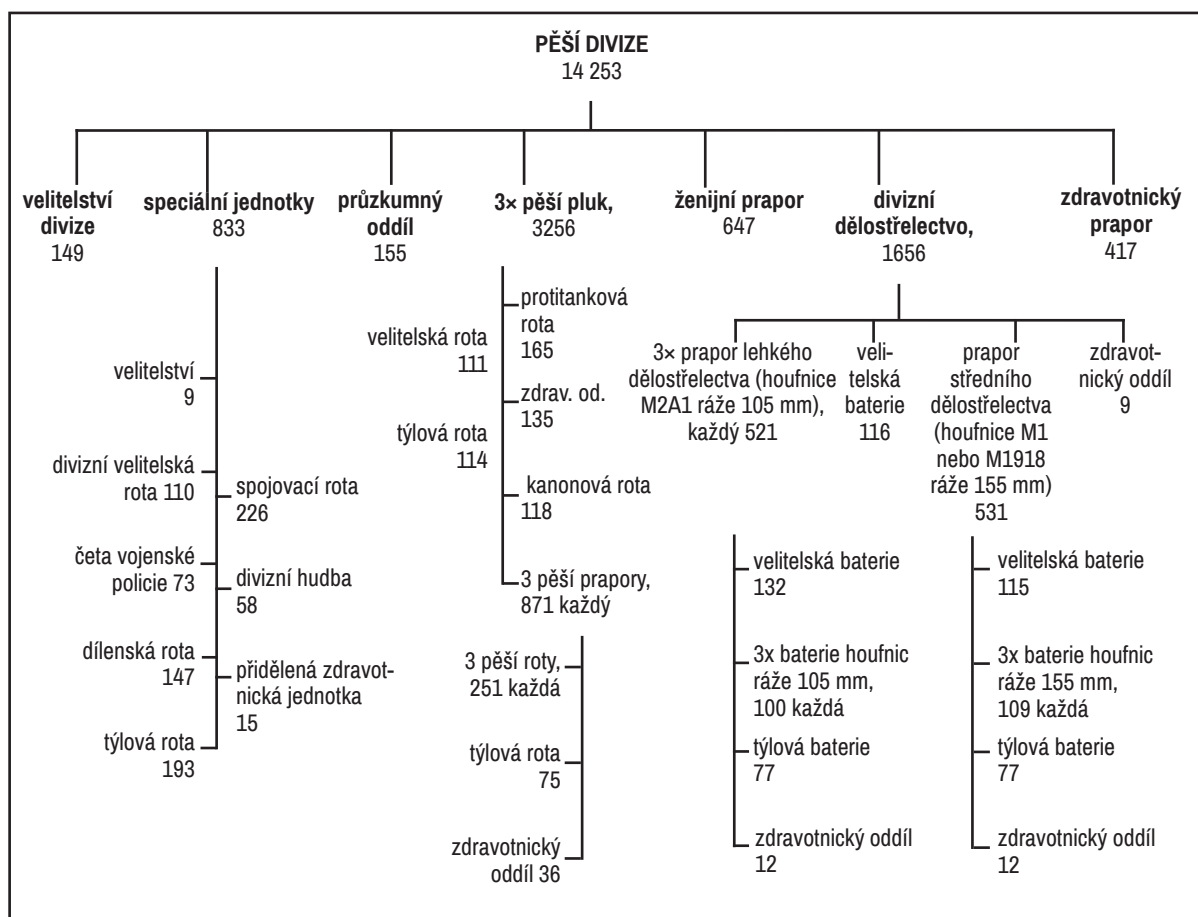
„Trojkové“ členění divize předvíдало postavení tří pěších pluků o celkovém počtu 9354 mužů. Polní dělostřelectvo divize mělo velitelství a velitelskou baterii, tři prapory lehkého dělostřelectva a jeden prapor středního dělostřelectva. Každý z dříve jmenovaných praporů sestával z velitelské baterie, týlové baterie a tří palebných baterií po čtyřech tažených houfnicích ráže 155 mm, což činilo na divizi celkem 36. Prapor středního dělostřelectva měl

podobnou organizaci se třemi palebnými bateriemi po čtyřech tažených houfnicích ráže 155 mm. Divizní dělostřelectvo tvořilo celkem 2160 mužů. Pomocné jednotky divize zahrnovaly průzkumný oddíl, ženijní prapor, zdravotnický prapor, týlovou rotu, dílenskou rotu, spojovací rotu a četou vojenské policie. Dohromady s přidělenými příslušníky zdravotnických odřadů a duchovní služby dosáhl celkový počet divize 14 253 mužů.

Pro specifické operace mohla být divize posílena mechanizovanou jezdeckou eskadronou, jedním nebo více prapory polního dělostřelectva přiměřených ráží, chemickým praporem s 4,2palcovými minomety a tankovými, protitankovými či protiletadlovými jednotkami. Tato přidělení se v průběhu roku 1944, kdy bojové operace nabyly velkého rozsahu, stala zavedenou praxí. Výsledkem bylo, že velitel pěší divize měl obvykle pod svým velením hodně přes 15 000 mužů.

XIX. VELITELSTVÍ TAKTICKÉHO LETECTVA

Kromě pozemních vojsk, přidělených k armádě, jí bylo za účelem zabezpečení vzdušné podpory a průzkumu podřízeno rovněž velitelství taktického letectva. Jeho perutě byly denně určovány k podpoře bojové činnosti každého sboru.

V případě 3. armády to bylo XIX. velitelství taktického letectva, které operovalo v těsné součinnosti s pozemním vojskem a rychle nastolilo velice pevné vzájemné vztahy, jež trvaly po celou dobu těžkých bojů až do konečného vítězství.

Jednotky XIX. velitelství taktického letectva provedly v tomto časovém rozpětí 7326 misí, uskutečnily 74 447 vzletů, svrhly 17 500 tun bomb, přes 3000 nádrží s napalmem a odpálily více než 4500 raket. Mezi zničené a poškozené cíle si započítaly 3833 tanků a obrněných vozidel, 38 541 automobilů a 4337 lokomotiv.

Štáb XIX. velitelství taktického letectva se pokaždé rozmístil v dostatečné blízkosti velitelského stanoviště 3. armády a obě tyto složky spolu vždy úzce spolupracovaly. XIX. velitelství taktického letectva rozvíjelo součinnost prostřednictvím leteckých podskupin sekcí G2 a G3. Úkolem XIX. velitelství taktického letectva bylo prostě zabezpečit vzdušnou podporu 3. armády a byla to právě

sekcí G3, jež představovala spojovací kanál mezi oběma velitelstvími. Jako příklady druhů podpory, poskytované v průběhu měsíce srpna 1944, mohou sloužit:

- Útoky na pozemní cíle v rámci přímé podpory postupujících kolon obrněných jednotek a pěchoty.
- Letecké krytí postupujících kolon a útočných čel.
- Provádění průzkumu bojem.
- Hlídkování nad bojištěm, zaměřené proti pozemním i vzdušným (zejména vzdušným) cílům protivníka.
- Průzkum železničních tratí a útoky na tento druh dopravy.
- Předem naplánované útoky na bodové cíle (střemhlavé bombardování).

V průběhu srpna a září 1944 způsobily jednotky XIX. velitelství taktického letectva nepříteli zničující ztráty. Tempo jejich aktivity zůstávalo i nadále vysoké. Měsíce však plynuly a poté, co se pozemním vojskům podařilo proniknout na území Německa a nepřítel se ocitl na pokraji porážky, vhodných cílů podstatně ubylo. Tato skutečnost pak logicky vedla k jistému poklesu. Většina vlastních ztrát v tomto pozdním období spadala na konto nepřátelského protiletadlového dělostřelectva, protože vzdušných soubojů již bylo poměrně málo.

XIX. velitelství taktického letectva vždy vyhovělo veškerým požadavkům a jeho velitel si u Pattona i všech ostatních příslušníků 3. armády vydobyl vysoký kredit. V hlášení, jehož adresátem byl náčelník štábu pozemního vojska, generál George C. Marshall, Patton svého času napsal: „Spolupráce mezi Třetí armádou a XIX. velitelstvím taktického letectva byla nejlepším příkladem součinnosti pozemního vojska a vzdušných sil, jaký jsem kdy viděl!“

